

**Beneško
polletje**

Marij
Čuk

OBSTOJ Je čas in je tema,
ki dreza v čas.
Je silno gorovje
in žena brez las.
Avreola otokov ob strani,
šumi srce
in pada slap.
Je težko polje
in suho žito.
Je lepa ladja
in črn bandit.

NOČ Ko noč zaspi v temnem naslanjaču
se ustavi val v mehkem drobnem pesku,
se kriva starka premetava v bokih.
Vse se pomiri, vse ljudi razganja.
Narava gleda z žalostjo v očeh.
Vsaka noč ima nevidno moč.
Vsako noč gre pekel v žensko kožo,
gre roka v blede dojke,
in noga zgublja svoj mladostni ritem.
Ta temna noč je smrt za bolne zvezde,
je noč prekletstva, —
in jutra so si vedno tuja.

BIVANJE Ko je noči konec
 začnem novi dan s praznimi očmi,
 z bradavicami na rokah.
 Izmučen od zvezd
 in lajanja psov
 se valjam po vlažni zemlji,
 diham in kolnem.

Z zavihanimi rokavi,
 z uporom na obrazu,
 z ironično kretnjo.

In že spet noč
 in nato novi dan.

POPLAVA OGNJA Koliko strahu in groze,
 koliko bodičastih ljudi,
 koliko rok iz sive jeze,
 toliko otrok plodna mati rodi.
 Sto glav in tisoč glav,
 ob rojstvu črna sodba,
 rabelj je krvav in gobav,
 v ogenj človek v ogenj.
 Te mlade rdeče ustne ogenj,
 ti gladki dolgi noski ogenj,
 ko gledam sinje svinje,
 ko gledam kriva jutra.
 In budnica vojaške vojske
 in meč in kij stonogi
 in tramvaj in podgana ogenj
 in naša mučna ura ogenj.

Izgine plamen plavi izgine,
 ostane le klobuk in voda.

TAKO NAJ BO Kristalen mir poležava
 na trudnih rokah.
 Sonce lega nad oblake
 in jih drami.

Večer je izklesan
iz rdeče ilovice.

Mir, blažen mir
na razpokanem svetu.
Barve, čudovite barve
v človekovih očeh.

Taka naj ostane
ta sladka svežina
in črna pomlad.

Jubileju na rob

Vidiki, ki se ponujajo ocenjevalcu, ko skuša ob desetletnici nekega kulturnega fenomena, neke umetnostne manifestacije nacionalnega pomena zarisati vse njene temeljne značilnosti, s tem pa definirati tudi njeno resnično bistvo in ugotoviti njeno dejansko pomembnost za območje, ki se prek nje reproducira v novih strukturah in novem kontekstu, vsi ti vidiki so prav gotovo vsaj tako raznoliki, kot je

raznolika tudi sama notranja narava tega fenomena, te umetnostne manifestacije. Zato seveda ni čudno, če je ocenjevalec v rahli zadregi, ko skuša med temi vidiki izbrati tistega, katerega uporaba bi mu lahko zagotovila (vsaj s subjektivnega gledišča) kolikor toliko avtentičen prikaz obravnavanega predmeta, saj se pri določanju njegovega resničnega bistva vsi ti vidiki tako rekoč neločljivo prepletajo med sabo, in zato se je skoraj nemogoče odločiti za enega samega, pa četudi bi ti bil le-ta intimno še tako pri srcu in bi bili v njem dovolj kompleksno strnjeni vsa tvoja vednost in tvoja resnica o predmetu, ki se ga lotevaš.

Desetletnica Borštnikovega srečanja (oziroma Tedna slovenskih gledališč, kot se je prvotno imenoval ta nemara najtehtnejši slovenski gledališki festival) pa odpira to dilemo v še veliko večji meri. Vzrok za to je najprej iskati že v sami naravi te prireditve pa v njenem osrednjem, temeljnem namenu, saj ni dvoma, da je po eni plati Borštnikovo srečanje mišljeno kot nekakšna ustvarjalna konfrontacija vsakoletnih dosežkov slovenskih institucionaliziranih gledaliških hiš, po drugi plati pa je namenjena seveda prebivavstvu Maribora oziroma njegovega širšega geografskega zaledja (le-to je lansko leto zajelo skoraj že pol Slovenije), ki naj se seznanj z dosežki v sodobni slovenski gledališki stvaritvenosti in postane s tem tudi tvoren udeleženec v razvojnem procesu naše nacionalne kulture, hkrati pa tudi njen neposredni porabnik. Z drugimi besedami: v samem bistvu Borštniko-